

**Najvyšší súd
Slovenskej republiky**

2Oboer/310/2013

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: **P. s. r. o.**, so sídlom A., IČO: X., zastúpeného advokátskou kanceláriou: V., s. r. o., so sídlom K., IČO: X., proti povinnému: **L.**, nar. X., bytom L., **o vymoženie 274,57 eur s príslušenstvom**, vedenej súdnym exekútorom JUDr. R., so sídlom E. v M., L. pod sp. zn. EX 5699/11, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 16Er/6617/2011, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 31. januára 2013 č. k. 13CoE/288/2012-22, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie oprávneného **o d m i e t a**.

Povinnému náhradu trov dovolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Súdny exekútor požiadal exekučný súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podľa § 44 Zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) na základe rozhodcovského rozsudku z 31. augusta 2011 sp. zn. ISA0910003, ktorý vydal S. zriadený pri R., a. s., so sídlom T., IČO: X. (ďalej len „rozhodcovský rozsudok“).

Okresný súd Košice I uznesením z 25. apríla 2012 č. k. 16Er/6617/2011-13 žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe

uzavretej rozhodcovskej zmluvy (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/143/2011). Ďalej uviedol, že právny predchodca oprávneného P., a. s. uzavrel s povinným 15. mája 2006 Zmluvu o úvere č. 6823222506 (ďalej len „zmluva o úvere“ alebo „zmluva“), ktorá má povahu spotrebiteľskej zmluvy a zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Súčasťou zmluvy o úvere sú aj Obchodné podmienky pre úver, v ktorých je v článku 9.2 upravená rozhodcovská doložka na základe, ktorej rozhodcovský súd založil svoju právomoc. Uviedol, že rozhodcovská doložka nebola so spotrebiteľom osobitne vyjednaná. Praktickým dôsledkom ustanovenia o rozhodcovskej doložke je, že spotrebiteľovi bola fakticky odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom. Spotrebiteľ sa podpisom zmluvy spolu s obchodnými podmienkami, obsahom, ktorých je rozhodcovská doložka reálne vopred vzdáva práva na účinnú procesnú obranu. Súd poukázal na uznesenie Súdneho dvora EÚ zo 16. novembra 2010 vo veci C-76/10, v ktorom sa uvádza, že podľa ustálenej judikatúry systém ochrany zavedený Smernicou 93/13 vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu ako aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah. Uviedol, že rozhodcovské konanie bolo dojednané ako výlučný prostriedok riešenia sporov zo zmluvy, čo je neprijateľné. Navyše rozhodcovskú doložku je možné považovať aj za nekalú z dôvodu, že rozhodcovský súd so sídlom v B. sa nachádza v značnej vzdialenosti od miesta bydliska povinného v Košiciach. Tento záver je podporený aj judikatúrou Súdneho dvora EÚ vo veci C-243/08. Súd rozhodcovskú doložku považoval za dohodnutú v rozpore s dobrými mravmi a tiež za neprijateľnú a z toho dôvodu podľa § 39 a § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka ako aj podľa čl. 6 ods. 1 Smernice č. 93/13 za absolútne neplatnú. Preto, ak v rozhodcovskom konaní bola rozhodnutá vec, pre ktorú nebola dohodnutá takáto právomoc, tak rozhodnutie vydané rozhodcovským súdom je vydané v rozpore so zákonom, je paaktom a nie je spôsobilé byť exekučným titulom.

Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Košiciach, ako súd odvolací, napadnutým uznesením uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil a účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Uviedol, že materiálna právoplatnosť rozhodcovského rozsudku nie je bezvýnimčná, ale existujú z nej výnimky. Takouto výnimkou je aj ustanovenie § 45 Zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „Zákon č. 244/2002 Z.z.“), ktoré obsahuje osobitný prieskumný inštitút, a to prieskumnú právomoc exekučného súdu. Podľa tohto ustanovenia je exekučný súd oprávnený posudzovať rozhodcovský rozsudok z hľadisk

uvedených v tomto ustanovení ako keby právoplatný nebol. Nemožno opomenúť, že právny vzťah, ktorý vznikol medzi účastníkmi konania na základe zmluvy o úvere je vzťahom spotrebiteľským riadiacim sa Zákonom č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Poukázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci Asturcom Telecomunicaciones SL, kde Súdny dvor EÚ zdôraznil povinnosť exekučného súdu preskúmať rozhodcovskú doložku na základe, ktorej bol vydaný exekučný titul. Ďalej uviedol, že povinnosť exekučného súdu preskúmať rozhodcovskú doložku vyplýva aj z ustanovenia § 44 Exekučného poriadku v zmysle, ktorého je súd rozhodujúci o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie povinný preskúmať túto žiadosť, exekučný titul a návrh na vykonanie exekúcie a posúdiť, či tieto nie sú v rozpore so zákonom. Pri skúmaní, či exekučný titul bol vydaný orgánom na to oprávneným má exekučný súd právo posúdiť aj platnosť uzavretej rozhodcovskej doložky, ak exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok vydaný na základe tejto rozhodcovskej doložky. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR z 24. februára 2011 sp. zn. IV. ÚS 55/2011-19. Odvolací súd sa stotožnil s posúdením uvedenej rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej podmienky, nakoľko praktickým dôsledkom takto formulovanej rozhodcovskej doložky je skutočnosť, že povinnému je odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom v prípade, ak dodávateľ podá žalobu na rozhodcovský súd. Odvolací súd má za to, že ak rozhodcovská zmluva nebola osobitne spotrebiteľom vyjednaná, ale vyplýva zo štandardnej zmluvy a teda zo vzťahu fakticky nerovnovážneho, obavy, že slabšia strana si svoj osud v tak závažnej veci akou je prípadný neskorší rozhodcovský proces nedokáže náležite naplánovať, sú plne namieste. Spotrebiteľ sa podpisom zmluvy, obsahom, ktorej je aj takáto doložka vopred vzdáva práva na účinnú procesnú obranu. Uviedol, že z dôvodu neplatného uzavretia rozhodcovskej doložky rozhodcovský súd nebol oprávnený vo veci konať a vydať predmetný rozhodcovský rozsudok a teda exekučný titul nebol vydaný orgánom na to oprávneným.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie. Prípustnosť a dôvodnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ v spojení s 237 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“), že sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ustanovením § 237 písm. d/ O. s. p., že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, ustanovením § 237 písm. e/ O. s. p., že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, ustanovením § 237 písm. f/ O. s. p., že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred ním. Prípustnosť dovolania odvodzoval aj z ustanovenia § 238 ods. 3

O. s. p. Ďalej svoje dovolanie odôvodňoval ustanovením § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a ustanovením § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Navrhol, aby dovolací súd uznesenie odvolacieho súdu zmenil tak, že poverí súdneho exekútora vykonaním exekúcie alebo aby alternatívne uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Povinný sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno dovolaním napadnúť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu proti ktorým je dovolanie prípustné sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., dovolateľom napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky žiadneho z nich. Dovolanie oprávneného preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie je.

Prípustnosť dovolania nevyplýva ani z ustanovenia § 238 ods. 3 O. s. p., nakoľko v danej veci súd rozhodol uznesením, pričom odvolací súd nepotvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky.

Prípustnosť podaného dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy len, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p. Oprávnený procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/ a g/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolaateľ namieta vadu podľa § 237 písm. d/ O. s. p., t. j., že sa v tej istej veci už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie.

Podľa § 159 ods. 3 O. s. p. len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednať znova.

Prekážka rozsúdenej veci (*rei iudicatae*) svojou podstatou patrí k procesným podmienkam a jej existencia sa skúma v každom štádiu konania a v prípade zistenia vedie k zastaveniu konania. Táto prekážka nastáva predovšetkým vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec.

Z obsahu spisu vyplýva, že konaniu vo veci exekúcie oprávneného: P. s. r. o., so sídlom A., IČO: X., proti povinnému: L., nar. X., bytom L., o vymoženie 274,57 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 16Er/6617/2011 na základe rozhodcovského rozsudku z 31. augusta 2011 sp. zn. ISA0910003 vydaného S. zriadeným pri R.R., a. s. nepredchádzalo žiadne iné konanie na súde a vo veci nebolo predtým rozhodnuté. Vzhľadom na uvedené konanie nie je zaťažené dovolateľom namietanou vadou (§ 237 písm. d/ O. s. p.).

K ostatným obsahovo rovnakým námietkam oprávneného, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jeho dovolania podaného v preskúmvanej veci sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia sp. zn. 2Oboer/85/2013, 2Oboer/105/2013, 2Oboer/55/2013, 2Oboer/30/2013 a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku najvyšší súd konštatoval, že:

Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O. s. p.) je daná iba, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 44 ods. 1 Exekučného poriadku).

Ustanovenie § 237 písm. e/ O. s. p. dopadá iba na prípady, kedy súd prejednal a meritórne rozhodol vec, hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania – nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu; v danom prípade ale bol podaný návrh na vykonanie exekúcie.

Pri skúmaní vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku je exekučný súd oprávnený riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy len, ktorá platne uzavretá rozhodcovská zmluva môže založiť právomoc rozhodcovského súdu v rozhodcovskom konaní a teda aj vykonateľnosť rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní; súdna prax je jednotná v názore, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd okrem iného zaoberá tým, či k návrhu na vykonanie exekúcie bol pripojený exekučný titul; pokiaľ súdy po konštatovaní o neprijateľnosti a tým aj neplatnosti rozhodcovskej doložky z dôvodu, že nebola individuálne dojednaná a že spôsobovala nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinného rozhodli o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, tým neodňali oprávnenému možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.).

Skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a aj odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 167 ods. 2 O. s. p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv oprávneného.

Tieto právne závery zastáva najvyšší súd aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd sa stotožňuje s názorom, že v danom prípade zamietnutím žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie z dôvodov vysvetlených už súdmi nižších stupňov nebola oprávnenému odňatá možnosť konať pred súdom.

Oprávnený podal dovolanie aj z dôvodu, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a že rozhodnutie spočíva na nesprávnom

právnom posúdení veci. Uvedené dôvody oprávneného sú síce relevantnými dovolacími dôvodmi (§ 241 ods. 2 písm. b/, c/ O. s. p.), avšak iba v prípade, ak je dovolanie procesne prípustné.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dôvodom bez ďalšieho však prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia).

Keďže prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 a § 238 ods. 3 O. s. p. a dovolacím súdom neboli zistené ani vady konania v zmysle § 237 O. s. p. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie oprávneného v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný odmietol.

Právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo povinnému zmysle § 243b ods. 5, § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p. podľa zásady úspechu účastníkov v dovolacom konaní. Najvyšší súd Slovenskej republiky však žiadne trovy dovolacieho konania povinnému nepriznal z dôvodu, že nepodal návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 12. augusta 2014

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Bc. Ingrid Habánová